

باسمه تعالی

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹

اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۴

نام درس: فارسی ۳

زمان آزمون: ۱۰۰ دقیقه

آزمون های نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نام و نام خانوادگی:

تعداد صفحات: ۴

پایه: دوازدهم

رشته: همه رشته ها

بارم	قلمرو زبانی (۷ نمره)	شماره سوال
۰/۲۵	در عبارت « دست <u>انابت</u> به امید اجابت به درگاه حق جلّ و علا بردارد » واژه مشخص شده در کدام معنی <u>نیامده</u> است ؟ الف) بازگشت به سوی خدا ب) پذیرفتن پ) توبه ت) پشیمانی	۱
۰/۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید . الف) شفیع <u>مطاع</u> نبی کریم ب) در حقّ ما هر چه گوید جای هیچ <u>اکراه</u> نیست	۲
۰/۲۵	معنی واژه «طاق» در عبارت زیر با کاربردش در کدام گزینه یکسان است ؟ « دیوارهای کهن روم که هنوز طاق ضربی دروازه های آن حکایت از روزگاران گذشته دارد. » الف) چون ابروی معشوقان با طاق و رواق است ب) طاق پذیر است عشق ، جفت نخواهد حریف	۳
۰/۵	املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید . الف) بازش بخواند ، باز (اعراض - اعراض) کند. ب) برجسته ترین شاگرد (حوزه - حوضه) ادیب بزرگ بود.	۴
۰/۵	از چهار گزینه زیر، دو گزینه غلط املائی <u>ندارد</u> . آن دو گزینه را مشخص کنید . الف) خوان نعمت - غایت القصوا - مستغرق ب) زل زدن - یقما و غارت - سور و جشن پ) عن قریب - طایر قدس - طبق و سینی ت) شیهه اسب - هتاکی - مین گذاری	۵
۰/۵	در گروه کلمات زیر واژه های <u>نادرست</u> املائی را پیدا کنید . « صفای اهورایی - تلالؤ پرشکوه - هلیه جمالش - قندیل پروین - موج بحر - استقرار سلاح - بی خردان صفله - بساط تهویه »	۶
۰/۵	در متن زیر یک واژه با املائی <u>نادرست</u> بیابید و شکل درست آن را بنویسید . آواز پر جبرئیل همواره در زیر غرفه بلند آسمانش به گوش می رسد و حتی غارش ، کوهش و هر سخره سنگش آیات وحی بر لب دارد	۷
۰/۲۵	در کدام گزینه هم آوا دیده <u>نمی شود</u> ؟ الف) گفت: از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم گفت: پوسیده است جز نقشی ز پود و تار نیست ب) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق پ) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست ت) بگن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند	۸
۰/۲۵	نقش دستوری ضمیر مشخص شده در بیت زیر با کدام یک از ضمائر مشخص شده یکسان است ؟ « تا چشم بشر <u>نبیندت</u> روی بنهفته به ابر چهر دلیند » الف) صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی <u>ایش</u> نام نهادند ب) گفت : آگه نیستی کز سر در افتاد <u>ت</u> کلاه گفت : در سر عقل باید بی کلاهی عار نیست	۹
۰/۵	با توجه به عبارت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید . « شگفتا که نگاه های لوکس مردم آسفالت نشین شهر ، آن را کهکشان می بینند و دهاتی های کاهکش کویر ، شاه راه علی، راه کعبه، راهی که علی از آن به کعبه می رود . کلمات را کنار بنید و در زیر آن ، روحی را که در این تلقی و تعبیر پنهان است ، تماشا کنید » الف) نقش دستوری گروه اسمی « شاهراه علی » با کدام گروه اسمی یکسان است ؟ ب) کدام کلمه وابسته وابسته از نوع مضاف الیه مضاف الیه است ؟ «ادامه سوالات در صفحه دوم»	۱۰

شماره سوال	صفحه دوم	بارم
۱۱	نمودار پیکانی کدام یک از گروه های اسمی زیر درست رسم شده است ؟ (الف) دوست بسیار مهربان (ب) رنگ آبی فیروزه ای	۰/۲۵
۱۲	نقش دستوری کدام واژه با بقیه متفاوت است ؟ (الف) پنهان مکن آتش درون را (ب) در غم ما روزها بی گاه شد (پ) لیک چشم و گوش را آن نور نیست	۰/۵
۱۳	در مصراع دوم بیت زیر یک حذف بیابید و نوع آن را بنویسید . « با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت »	۰/۵
۱۴	در بیت زیر چند ترکیب وصفی به کار رفته است ؟ (فقط عدد را بنویسید) « در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت »	۰/۵
۱۵	درستی و نادرستی عبارات های زیر را مشخص کنید . (الف) در عبارت « عشق ، همه ، خود ، آتش است » واژه « خود » قید است . (ب) در مصراع « گفت : نزدیک است والی را سرای آنجا شویم » فعل جمله های دوم و سوم به ترتیب اسنادی و غیر اسنادی است . (پ) در مصراع « گفت : دیناری بده پنهان و خود را وارهان » سه مفعول به کار رفته است . (ت) در بیت « هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت » نهاد در مصراع دوم به قرینه معنوی محذوف است .	۱
۱۶	نوع « را » در کدام گزینه متفاوت است ؟ (الف) کان سوخته را جان شد و آواز نیامد (ب) سریر ملک عطا داد کردگار تو را (پ) باران رحمت بی حسابش همه را رسیده	۰/۲۵
۱۷	در همه گزینه ها استعاره دیده می شود به جز (الف) جوشش عشق است کاندرا می فتاد (ب) برکش ز سر این سپید معجر (پ) در غم ما روزها بی گاه شد	۰/۲۵
۱۸	آرایه های مربوط به هر بیت را پیدا کنید . (در ستون چپ یک گزینه اضافی است.) (الف) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک / بگفت آنکه که باشم خفته در خاک (ب) از سیم به سر یکی کله خود / ز آهن به میان یکی کمر بند (پ) شانه می آید به کار زلف در آشفنگی / آشنایان را در ایام پریشانی بپرس (ت) همچو نی زهری و تریاقی که دید / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید (ث) دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی / مرداد مه و گاه دی اش نام نهادند	۱/۲۵
۱۹	در عبارت « ای عزیز ، پروانه بی آتش قرار ندارد و در آتش وجود ندارد » واژه های سجع را پیدا کنید .	۰/۵
۲۰	آرایه مشترک بیت و عبارت زیر چیست ؟ (کنایه ، مراعات نظیر ، تکرار و واج آرایه نمره ندارد.) « بگفت آن جا به صنعت در چه کوشند ؟ بگفت انده خزند و جان فروشند » « فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. »	۰/۲۵
۲۱	در بیت « ای عزیز ، پروانه قوت از آتش خورد » « نماد » کدام واژه است و چه مفهومی دارد ؟	۰/۵
۲۲	در کدام گزینه تشبیه دیده نمی شود ؟ (الف) عصاره تاکی به قدرت او شهد فایق شده و تخم خرمايي به تربیتش نخل باسق گشته. (ب) آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند. (پ) آسمان تفرّجگاه مردم کویر است و تنها گردشگاه آزاد و آباد کویر	۰/۲۵
	« ادامه سوالات در صفحه سوم »	

باسمه تعالی		
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران		
نام درس: فارسی ۳	اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۴	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۹
نام و نام خانوادگی :	آزمون های نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴	زمان آزمون: ۱۰۰ دقیقه
رشته : همه رشته ها	پایه : دوازدهم	تعداد صفحات: ۴

شماره سوال	صفحه سوم	بارم
۲۳	در کدام گزینه پدید آورنده اثر <u>نادرست</u> است ؟ (الف) تمهیدات : عین القضاة همدانی / فیه ما فیه : عطار نیشابوری (ب) ترجمه کليلة و دمنه : نصرالله منشی / فی حقیقه العشق : سهروردی (پ) بینوایان : ویکتور هوگو / قصه شیرین فرهاد : احمد عربلو	۰/۲۵
۲۴	درستی و نادرستی هر یک از عبارات های زیر را مشخص کنید . (الف) شعر « دماوندیه » در قالب قصیده و « مست و هشیار » در قالب قطعه است . (ب) « مثل درخت در شب باران » اثر « م. سرشک » است . (پ) تذکره الاولیا اثر مولوی و به نثر است.	۰/۲۵
۲۵	بیت های زیر را تکمیل کنید . (الف) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران (ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا	۱
۲۶	قلمرو فکری (۸ نمره) مفهوم عبارت « عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف » چیست ؟	۰/۵
۲۷	در بیت « همت از باد سحر می طلبم گر ببرد / خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است » به کدام ویژگی شاعرانه « بادصبا » اشاره شده است؟	۰/۲۵
۲۸	ابیات کدام گزینه با یکدیگر قرابت معنایی ندارند ؟ (الف) خواب و خورت ز مرتبه خویش دور کرد / آن گه رسی به خویش که بی خواب و خور شوی در عشق کسی قدم نهد کش جان نیست / با جان بودن به عشق در سامان نیست (ب) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر / کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی بنیاد هستی تو چو زیر و زیر شود / در دل مدار هیچ که زیر و زیر شوی (پ) بی عشق زیستن را جز نیستی چه نام است / یعنی اگر نباشی ، کار دلم تمام است گفتی : « به روزگاران مهری نشسته » گفتم : « بیرون نمی توان کرد حتی به روزگاران »	۰/۵
۲۹	مفهوم مشترک بیت و عبارت زیر را بنویسید . « آتش است این بانگ نای و نیست باد / هر که این آتش ندارد نیست باد » « حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب »	۰/۵
	« ادامه سوالات در صفحه چهارم »	

صفحه چهارم

بارم

۱	مفاهیم مربوط به ابیات سمت راست را از بین ابیات سمت چپ انتخاب کنید . (در ستون چپ یک گزینه اضافی است.)	۳۰
	<p>الف) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو ب) شو منفجر ای دل زمانه و آن آتش خود نهفته میسند پ) راستی خاتم فیروزه بو اسحاقی خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود ت) در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز هرکسی برحسب فکر گمانی دارد</p> <p>۱- کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟ ۲- هرکسی از ظنّ خود شد یار من از درون من نجست اسرار من ۳- دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی ۴- دلا خموشی چرا؟ چو خمّ نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز تو پرده پوشی چرا؟ ۵- صبر بر داغ دل سوخته یابد چون شمع لایق صحبت بزم تو شدن آسان نیست</p>	
۰/۵	با توجه به بیت « می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را / در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست » شاعر شرط وصل به حسن را چه می داند؟	۳۱
۰/۲۵	در بیت « عاشقان کشتگان معشوق اند / بر نیاید ز کشتگان آواز » بر کدام ویژگی « عاشق » تاکید شده است؟	۳۲
۰/۵	مفهوم عبارت « شاهین تیز بال افق ها بودم ، زنبوری طفیلی شدم و کنجی پناه بردم» یادآور کدام ضرب المثل است؟	۳۳
<p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۷۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۲۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۲۵</p>	<p>معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید .</p> <p>الف) گفت تا داروغه را گویم در مسجد بخواب ب) تا درد و ورم فرو نشیند / کافور بر آن ضماد کردند پ) نی حریف هرکه از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید ت) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم ث) گل های الماس شکفتند و قندیل زیبای پروین سر زد. ج) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می زد. چ) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد. ح) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد. خ) به شکر اندرش مزید نعمت.</p>	۳۴

با آرزوی توفیق روز افزون در عرصه انقلاب فرهنگی